

VIHTA

Arviointikertomus 2022

Kooste annetuista vastineista

Talouden arviointia

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Verotulojen kasvu positiivista, mutta jää kumminkin hieman verrattaessa lähikuntien kasvuun. Koko valtakunnassa kunnallisverotulot nousivat 5 % edellisen vuoden tasosta.
- Vihdin työttömyysaste on koko valtakunnan lukuun verrattuna hyvällä tasolla, mutta huolestuttavaa on työttömyyden kasvu alle 30-vuotiaiden kohdalla. Pitkittyneen työttömyyden tiedetään aiheuttavan syrjäytymistä. Kunnan tulee olla erittäin aktiivinen erityisesti nuorten työttömien koulutus- ja työllistymispolkujen etsimisessä.

Kunnan vastine

- Verotulojen osalta Vihti on keskimääräistä korkeammalla kehityksellä ollut tilitettyjen verojen perusteella, mutta lähikuntiin eritoten KUUMA-seudun kuntiin Vihti häviää yhteisöverojen tuotossa, mikä näkyy heikompana kasvuna. Vihdin yhteisöveron osuus vuonna 2022 oli per asukas oli noin 208 euroa, mikä sijoittuu koko maan tasolla sijalle 274
- Kunnan työllisyyspalvelut on pyrkinyt edistämään työllistymistä neuvottelemalla, luomalla polkuja ja tekemällä yhteistyötä TE-toimiston, perusturvakuntayhtymä Karviaisen sekä 3-sektorin kanssa työttömien kuntalaisten palvelujen parantamiseksi ja työttömyyden katkaisemiseksi. Karviaisen kanssa on keskusteltu etenkin nuorten palvelujen lisäämisestä uudella pajalla/toiminnolla, koska kunnan työllisyyspalvelujen resurssit eivät ole riittäneet tarjoamaan työtoimintaa/valmennusta kaikille asiakasryhmille ml. kaikille mielenterveyskuntoutujille. 3-sektorin kanssa on tehty neuvoteltu ja tehty yhteistyötä asiakasohjauksen tehostamiseksi sekä hankkeiden /palvelujen luomiseksi Vihtiin. TE-toimiston kanssa neuvottelut ovat keskittyneet asiakasohjauksen parantamiseen ja yhteistyön syventämiseen.
- Vuoden 2022 alusta aloitti työllisyyspoliittinen hanke Työvoimala Boost, joka valmensi kohderyhmään kuuluvia työttömiä työelämään ikää katsomatta. Suunnitteilla on ollut lisäksi ESR+-hanke, jonka tarkoitus on luoda asiakaslähtöinen palveluohjausmalli ja keskittää toimijoiden palveluja samoihin tiloihin. Yhtenä hankkeen tavoitteista on vaikuttaa työnhaun keston pituuteen. Nuorten työttömien 15-24 vuotiaiden työnhaun kesto oli ka. 25 vkoa vuonna 2022 on lyhentynyt hieman koronan jälkeen, mutta ei samalle tasolle kuin ennen koronaa (esim. 19 vko/v.2019). Työttömien 25-49 vuotiaiden työnhaun kesto on pysynyt suurin piirtein samoissa lukemissa, ka. 56 vko /v. 2022.
- Nuorten Työpajalla asiakkuuksia oli v. 2022 ennätyskellinen 51 henkilöä, kun aiempina vuosina on ollut 20-30 henkilöä vuoden aikana. Nuoria palveluissa oli kuntouttavassa työtoiminnassa, työkokeilussa ja palkkatukityössä. Palvelujen toiminnallista sisältöä laajennettiin Remonttipartioon vuoden lopussa, tarkoituksena kehittää toimintaa vastaamaan työelämää ja tarvittaessa innostamalla opiskeluun. Nuorten työttömien osuus Vihdin kaikista työttömistä on ollut reilut 10 vuotta noin 20-prosenttia. Nuorten työttömien osuuden laskeminen vaatii monialaista yhteistyötä, aktiivista yhteistyötä ja uusia toimintamalleja, joita työllisyyspalveluissa on pyritty toteuttamaan nuorten työpajan toimintamallin ja uusien hankkeiden avulla sekä kohdentamalla resursseja tuloksellisiin palveluihin.

Henkilöstö (3/3)

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Henkilöstötyön tavoitteiksi oli määritelty psykososiaalisen työhyvinvoinnin lisääminen, sairauspoissaolosten väheneminen ja strategian mukainen asiakaslähtöinen palvelukulttuuri sekä osaamisen vahvistaminen. Tavoitteissa ei kaikilta osin ole onnistuttu.
  - Työhyvinvoinnin lisääntyminen ja asiakaslähtöisen palvelukulttuurin edistyminen ovat toteutuneet syksyllä 2022 työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella.
  - Sairauspoissaolot ovat edelleen lisääntyneet merkittävästi (lisäystä edelliseen vuoteen 4 111 kalenteripäivää).
  - Lähtövaihtuvuus on edelleen huolestuttavan korkea, 13,5% (12,7%), eläköitymisen osuus vain 2,2%. Kunnassa tulee selvittää tarkasti vaihtuvuuden taustasyitä sekä määrittellä keinoja, joiden avulla osaava henkilökunta saadaan viihtymään Vihdin kunnan palveluksessa. Ulkopuolisen tahon suorittama lähtökysely saattaisi tuoda vastauksia suureen vaihtuvuuteen.
- On tärkeää jatkaa kunnassa työhyvinvointia tukevia keskitettyjä toimenpiteitä.
  - Johtamisen kehittäminen on tärkeää, sillä kunnan tulee olla vetovoimainen työnantaja. On varmistettava, että johtamisen pelisäännöt ovat yhtäläiset kaikissa kunnan toiminnoissa (esim. etätyöskentely johtajiston osalta) ja että työntekijöiden esiin nostamia huolenaiheita kuunnellaan aidosti ja ongelmiin tartutaan konkreettisilla sekä näkyvillä keinoilla. Myös työhyvinvointia on johdettava asianmukaisesti.
  - Tiivistä yhteistyötä henkilöstöpalvelujen, työsuojelun ja työsuojeluterveyshuoltotyön parantamiseksi ja ajankohtaisten asioiden käsittelemiseksi työhyvinvointipulssi-istuntojen muodossa tulee edelleen jatkaa. Yhteistyötä esihenkilöiden ja työterveyshuollon kanssa tulee edelleen jatkaa, jotta psykososiaalinen kuormitus tunnistettaisiin ja tukea voidaan antaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.
  - Rekrytointi-ilmoituksissa tulee nostaa palkka-asiat selkeästi esille, sillä se lisää vetovoimaisuutta. Palkkojen tulee vastata tehtäväkuvauksia entistä paremmin.
- Jokaisen kunnan työntekijän on voitava kokea oma työnsä merkitykselliseksi!

Kunnan vastine:

- Keväällä 2022 saadut tulokset lyhytterapiapilotista osoittivat osallistujien hyötynneen lyhytterapiasta: psykologisten mielialakyselyjen tulokset kohentuivat pilotin aikana ja sairauspoissaolot vältettiin. Pilotin hyvien tulosten seurauksena, lyhytterapiapalvelujen tarjoamista päätettiin jatkaa kunnan 20 työntekijälle syksystä 2022 alkaen.
- Esihenkilöiden työhyvinvointipulssi-tapaamisissa on tarkasteltu psykososiaalisen kuormituksen osatekijäitä pelaamalla Kevan työkykypolkuja-peliä
- Pitovoimaohjelman toimenpiteitä otettu käytäntöön ja niiden valmistelua mm pikapalkitsemisen osalta jatkettu
- Vihdin kunnan toimintamalleja osatyökykyisen työntekijän työssä jaksamiseksi ja työhön palaamiseksi on tehostettu
- Vartu (Varhaisen tuen) ohjelman sisäistämistä on jatkettu osana esihenkilöiden koulutusta
- Vuodelle 2023 on suunniteltu työsuojeluvaltuutettujen pitämiä työyhteisöinfoja liittyen vartu-toimintaan
- Johdon jalkauttaminen on toteutettu, toimintakulttuurinkäsikirjan työstäminen käynnistetty
- Ammattimaista rekrytointia jatkettu (some huomioiden) ja rekrytointiviestintää on tehostettu

Asukasluvun kehitys

Tarkastuslautakunta:

- Edellisen ja nykyisen strategiakauden aikana ei ole saavutettu minään vuonna asetettua tavoitetta asukasluvun kehittymisestä.
- Lähikunnista Nurmijärvi ja Kirkkonummi ovat keksineet salaisuuden, jolla asukasluku kasvaa vuodesta toiseen. Asukasluvun parempi kehittyminen Vihdissä vaatii jotain uusia keinoja, sillä nykyisellä tekemisellä strategiakaudelle asetettu tavoite jää saavuttamatta.

Kunnan vastine:

- Vihdissä on ollut kunnianhimoiset kasvutavoitteet edellisellä strategiakaudella ja niiden tavoittamiseksi kunta on muun muassa toteuttanut uusia asuinalueita, järjestänyt pienkotinäyttelyn ja edistänyt kunnan suuria kasvua tukevia investointeja kuten Etelä-Nummelan koulukeskus sekä ESA-oikorata. Huomioitavaa Vihdin kasvun analysoinnissa on se, että Vihdin väkiluvun lisääntyminen on polarisoitunut kunnan eri alueilla: strategiseen kasvutavoitteeseen on päästy Nummelassa, mutta muiden alueiden väestön kasvu on ollut hitaampaa ja paikoin jopa negatiivista. Kunta on edellisellä strategiakaudella hyväksynyt mm. maaseuturakentamisen periaatteet, joiden myötä myös muiden alueiden väkiluvun kasvu on pystytty edistämään. Lisäksi kunta on erityisesti kuluvalla strategiakaudella lähtenyt toteuttamaan mitoitettavia asemakaavoja kyläalueille. Jokaisessa taajamassa on myös käynnissä tai vastikään valmistuneina kasvupotentiaalia luovia asemakaavahankkeita, esimerkkeinä mainittakoon Helminharjun asuinalue Otalammella ja Ojakkalan keskustan asemakaava.

Veroprosentin kehitys

Tarkastuslautakunta:

- Vihdin ja lähikuntien veroprosentit ovat olleet jo vuosia ennallaan
- Kuntatalouden ennusteiden perusteella veroprosentin laskeminen Vihdissä vaatisi joko palveluiden heikentämistä, investointitason laskemista tai laajempaa veropohjaa.

Kunnan vastine:

- Veroprosentin alentaminen edellyttää asukasluvun ja elinkeinoelämän kasvun lisäksi tulojen ja menojen tasapainoa, joka kestää vuosittaiset vaihtelut ja häiriöt esimerkiksi verotuloissa. Tämän takia on tärkeää sopeuttaa taloutta ja päivittää VIHTA-talousohjelma. Vihdissä kuten muissakin KUUMA-seudun kunnissa sekä kasvavissa kunnissa on ennakoitu, että vuodesta 2024 eteenpäin Kuntatalous palautuu alijäämäiselle uralle kuten vuosina 2018 ja 2019 oli nähtävissä. Tämä aiheuttaa veroprosentin kasvupaineita mikäli kuntatalouden tilaa ei saada tasapainotettua.

Kunnan konserni ja tytäryhteisöt

Tarkastuslautakunta:

- Tytäryhtiöiden tilanne on hyvä, ja niiden kehittämistä tulee jatkaa kunnan kokonaisetun huomioiden.

Kunnan vastine:

- Kunnan konserniohje tullaan päivittämään vuoden 2023 aikana. Vuodelle 2023 on asetettu tytäryhteisöille omistajan toimesta strategiset tavoitteet, joissa huomioidaan omistajan kokonaisetun.

Vihdin vesihuoltolaitos

Tarkastuslautakunta:

- Vesihuoltolaitoksella ja samalla Vihdin kunnalla on edessä merkittäviä investointeja ja päätöksiä lähivuosina
- Taloudellisen merkittävyyden vuoksi suunnitteluun ja seurantaan on kiinnitettävä erityistä huomiota

Kunnan vastine:

- Vihdin Vesi on laatinut vuonna 2022 taloussuunnitelman 10 vuodeksi, suunnitelma on laadittu vesihuoltolaitoksille tarkoitetun taloudenmallinnusohjelmaa hyödyntäen
- Suunnitelmassa on arvioitu tulevien vuosien kaikki investoinnit ja käyttömenot sekä niiden vaikutus maksujen korotustarpeisiin ja lainan ottoon
- Suunnitelman mukaan vesimaksuja korotetaan vuosittain 2022 alkaen, jotta maksukorotukset pysyvät maltillisina ja välttävät suurilta kertakorotuksilta investointien toteutushetkellä
- Taloussuunnitelmaa päivitetään vuosittain, viimeisin päivitys tehty kesällä 2023 ja se on tehty vuoteen 2032 asti

Investoinnit

Tarkastuslautakunta:

- Kokonaisuudessaan investointiohjelma jäi reilusti suunnitellusta, kuten edellisinkin vuosina.
- Investointiohjelman realistisuuteen on kiinnitettävä yhä huomiota, kuten tarkastuslautakunta on aiempinakin vuosina todennut.
- Miksi suunnitellun investoinnin toteuma jää joltain osin 5 - 20 %:iin suunnitellusta?

Kunnan vastine:

- Investointiohjelman toteutusta on hidastanut eniten henkilöstöpula. Henkilöstöpula on johtunut täyttämättömistä vakansseista.
- Kunnallistekniikassa on ajoittain puuttunut yhdyskuntatekniikan päällikkö ja toinen rakennuttajainsinööri, minkä johdosta kunnan puolelta on puuttunut tarvittavaa suunnitteluresurssia
- Rekrytointeja käynnistetään syksyn 2023 aikana. Lisäksi tilapalvelussa ja kunnallistekniikassa tehostetaan investointien toteutusvalmistelua ja ohjausta. Investointien valmistelua on aloitettava aiemmin ja rullaavasti.
- Osan investointien toteutumattomuus johtui kunnan toiminnasta riippumattomista syistä.

Havainnot taloushallinnon prosesseista

Tarkastuslautakunta:

- Riskikartoitus on vuodelta 2010 ja sen päivittäminen on ajankohtaista, kuten toimintakertomuksessa todetaan. Laaja riskikartoitus on hyvä tehdä ainakin kerran valtuustokaudella. Riskikartoituksen yhteydessä tulisi myös määritellä vastuutahot, millä toimenpiteillä riskejä pyritään vähentämään sekä kuka seuraa ja valvoo toimenpiteiden toteutumisesta.
- Kuntakonsernin selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä tulisi laatia kuntaliiton ohjeiden mukaisesti.
- Tilintarkastus
  - Vihdin kunnassa tilintarkastukseen on käytetty selkeästi vähemmän päiviä kuin vertailukunnissa.

Kunnan vastine:

- Kokonaisvaltainen organisatorinen riskikartoitus on tehty viimeksi, kun sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet on päivitetty. Periaatteet on tarkoitettu päivittämään ja samalla käydä lävitse, millä tavoin riskikartoitus jatkossa tehdään ja dokumentoidaan prosessiomaisesti huomioiden riskikartoitus osana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistusta. Kartoitus on tarkoitettu tehtäväksi jatkossa säännöllisin väliajoin.
- Kuntakonsernin sisäisen valvonnan järjestämisen selonteko on avattu suppeasti konserniosion yleisessä osiossa. Tulevassa tilinpäätöksessä avataan oma kohta konsernin sisäisen valvonnan järjestämisen selonteolle.
- Tilintarkastuksen tarkastuspäivien lukumäärä pohjautuu palvelun kilpailutukseen (tarjouspyyntöön ja päätökseen).
  - Määrää voidaan sopimuskauden aikana hankintalain vakiintuneen tulokannan perusteella muuttaa enintään 10 % ilman uutta kilpailutusta
  - Tilintarkastuspäivien lukumäärää tulee miettiä seuraavassa kilpailutuksessa (tilintarkastus vuodesta 2025 alkaen)

Vihdin kuntastrategian 2022-2025 väliarviointi

Tarkastuslautakunta:

- Strategiadokumentissa ei ole kuvattu strategian toteutumisen seurantatapoja
  - Ei ole näyttöä, että seuranta olisi vielä tehty, joskin aihe on vielä hyvin tuore, kun strategia hyväksyttiin v. 2022 ja se ulottuu vuoteen 2025
  - Tarkastuslautakunta esittää, että strategian seurantaan sovitaan menettelyt ja aikataulut sekä vastuut, jakautuen valtuustolle, kunnanhallitukselle ja kunnan toimivalle johdolle
- Useat saatavilla olevista mittareista näyttävät jo nyt erittäin huonoon suuntaan, kuten muuttotappio ja yrityselämään liittyvät mittarit – myös kevyen liikenteen väylien määrän kasvutavoite vaikuttaa pahasti saavuttamattomalta
- Lisäksi henkilöstöön liittyvät tavoitteet ovat karkaamassa, vaikka mittareista se ei selkeästi näykään, erityisesti koskien sairaspöissaolojen kokonaismäärää
- Strategian toimeenpanon terävöittämiseen on syytä panostaa, ettei strategia jää toiminnasta irralliseksi

Kunnan vastine:

- Strategisia tavoitteita ja toteumaa seurataan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Tilinpäätöksien välillä strategisia tavoitteita seurataan lautakunnissa, kunnanhallituksessa sekä valtuustossa osavuosikatsauksen yhteydessä 6/12 ja talouskatsauksien yhteydessä 3/12 ja 9/12. Kunnan johtoryhmä tarkastelee strategisten tavoitteiden toteumaa myös osavuosikatsauksien ja talouskatsauksien välillä.
- Strategisten tavoitteiden muotoa, raportointia ja toimeenpanoa tullaan terävöittämään saadun palautteen pohjalta.
- Kevyenliikenteen väylien osalta on tärkeää muistaa, että kunta omistaa kunnan alueella sijaitsevista kevyen liikenteen väylistä vain osan. Suuri osa kevyenliikenteen väylistä on Ely:n hallinnoimia. Kunta voi näiltä osin toimia toimivaltansa rajoissa kevyenliikenteen väylien kasvutavoitteen saavuttamiseksi.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Tarkastuslautakunta

- Tavoitteissa ja mittareissa ei näy vielä yhteyttä uuteen kuntastrategiaan
  - Tavoitteet ovat osittain samoja kuin edellisenä vuonna, koska ne tulevat aiemmasta strategiasta
- Joiltain osin tavoitteet ovat epämääräisellä tasolla ja vaikka niille on kerrottu teot ja mittarit, on konkreettista toteutumaa silti vaikea arvioida
- Seuraavilla sivuilla on yhteenveto tavoitteiden toteutumisesta sekä tarkastuslautakunnan arviot joistain keskeisistä toteutumaa- arvioista

Kunnan vastine:

- Uusi kuntastrategia on hyväksytty vuosille 2022-2025, mutta vahvistetun kuntastrategian mukaiset tavoitteet on huomioitu vasta vuoden 2023 talousarvion yhteydessä. Tästä syystä vuoden 2022 tilinpäätöksen yhteydessä tarkasteltavat strategiset tavoitteet ja niiden toteumat ovat vielä edellisen strategian mukaisia.

Valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen - Aktiivisten ihmisten Vihti

Tarkastuslautakunnan huomioita:

- Tavoite: Kunta on koko paikallisen toiminnan rakentumisen ja kehittämisen mahdollistaja
  - Tässä tavoitteet ovat konkreettisia ja toteutumakin varsin hyvä
- Tavoite: Avoimuus- ja osallistumiskulttuurin kehittäminen Vihdissä
  - Tavoite ja mittarit ovat hyvin abstrakteja ja vaikeasti hahmotettavia ja mitattavia, konkretiaa kaivataan lisää
- Innovaatioiden kehittämisessä kunnianhimon tason pitäisi olla huomattavasti korkeampi, jos todella halutaan erottua

Kunnan vastine:

- Ei kommentteja

Valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen - Vihdissä, Vihdistä, Vihtiin

Tarkastuslautakunnan huomioita:

- Toteutuma tällä osa-alueella on varsin matala, erityisesti digitalisaatioon panostamisessa
- Liikkumaan kannustamisen tavoitteet ovat hyviä ja mahdollisuudet niiden toteuttamiseen Vihdissä erinomaisia, mutta tarkastuslautakunnan arvion mukaan potentiaalia ei ole kyetty kunnolla hyödyntämään, yksittäisiä parannuksia lukuun ottamatta. Esimerkkinä hyödyntämättömyydestä on Vihdin suhde Nuuksioon, joka on edelleen keskimäärin etäinen, Nuuksion porttia ei vielä ole

Kunnan vastine:

- Tietohallintojohtajan vaihtuminen on vaikuttanut digitalisaatioon liittyvien tavoitteiden toteuttamiseen.
- Kunta on liikkumiseen kannustavien tavoitteiden osalta panostanut liikkumisohjelman laatimiseen.
- Kunta on edistänyt Nuuksion Portin valmistelua hankkimalla maa-alueita, jotka mahdollistavat kehitystyön. Valmistelu on huomioitu investointisuunnitelmassa.

Valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen - Vahvempaa elinvoimaa

Tarkastuslauta kunnan huomioita:

- Joukossa on suuria ja pienempiä tavoitteita, erityisesti maankäyttöasiat ovat pitkiä ja hitaita prosesseja – kaikista huolimatta sillä alueella tilanne on kuitenkin tällä hetkellä varsin hyvä
- Henkilöstön hyvinvointi ei ole toteutunut esitetyllä tavalla, kun katsotaan vaihtuvuus- ja sairaspoissaolomittareita - tämä on vakava asia kunnan kannalta ja vaatii merkittäviä toimenpiteitä
- Kunnan markkinointiin panostamista on edelleen lisättävä, matkailun ja yritysten Internet-sivut ovat toki hyvä alku, mutta riittämätön teko tavoitteeseen nähden

Kunnan vastine:

- Kunnan markkinointi: Kuntastrategian tavoitteiden toteutumisen tukemiseksi vuonna 2022 käynnistettiin kunnan viestintää ja markkinointia linjaavan viestintäohjelman laadinta sekä Vihdin kunnan brändin ajanmukaistaminen (valmistuminen 2023). Vanha, ulkoistetun toimijan tuottama VisitVihti-sivusto todettiin teknisesti vanhentuneeksi ja epävakaaksi, ja uusi sivusto toteutettiin matkailumarkkinoinnin tueksi. Kunnan elinkeinopalvelut saivat oman brändin ja VihtiBusiness-kotisivuston yrityspalvelujen markkinointiin. Kunta valmisteli myös Nummolan lentokentän markkinointisivustoa yhdessä lentokenttäyhdistyksen kanssa. Vaihtoehtoja Vihti.fi-kotisivuston uudistamiseksi kartoitettiin vuoden 2022 aikana (muutostyöt 2023). Yleinen näkyvyys: Kunta sai vuonna 2022 runsaasti näkyvyyttä erilaisten tapahtumien kautta, näitä olivat muun muassa Kevätmessut, Lasten Superlauantai, Vihti Race, Hiidenkirnu Festivaali, Pahantorjuja-elokuvafestivaali, Vuosisatamarkkinat ja Nummela Art Night. Vihti saavutti kolmannen sijan Puoli seitsemän -ohjelman julkistamassa Vuoden talvikaupunki -kilpailussa, joka toi kunnalle valtakunnallista näkyvyyttä. Kesällä vihtiläisiä aktivoitiin sosiaalisessa mediassa Koti Vihdissä -kampanjalla ja samassa yhteydessä kunnalle avattiin Instagram-tili. Lisäksi Vihti sai näkyvyyttä muun muassa asuintonttimarkkinoinnin kautta. Yritystonttimarkkinoinnissa jatkettiin aktiivista yhteydenpitoa jo aiemmin Vihdistä kiinnostuneiden toimijoiden kanssa sekä avattiin uusia neuvotteluja mm. rakennusliikkeiden kanssa, jotka etsivät uusia mahdollisuuksia olemassa oleville ja tuleville asiakkailleen. Alkuvuodesta 2023 panostimme Amor-kampanjan tuotantoon, jonka kautta Vihti saavutti laajimman näkyvyytensä ikinä. Sosiaalisessa mediassa kampanja saavutti yli 2,5 miljoonaa näyttökertaa, jonka lisäksi se noteerattiin lukuisissa lehtiartikkeleissa. Kampanjan vahva visuaalinen ilme näkyi Espooseen suunnatussa printti- ja ulkomainonnassa, Helsingin päärautatieasemalla sekä Vihdin kunnan osastolla Kevätmessuilla, jossa se herätti runsaasti huomiota ja kiitosta. Vihti-rakkauden lähettiläs -videoita ei voida tehdä tällä erää lisää budjettisyistä. Parhailaan Vihdin elinkeinopalvelut ovat käynnistämässä uudenlaista kohdennettua kampanjaa Rostin yritysalueesta. Matkailun osalta toteutimme talvella yhteistyössä paikallisten matkailuyrittäjien kanssa ValotOn-kampanjan, joka saa jatkoa myös tulevana talvena. Kesän tapahtumia markkinoimme laajalti eri medioissa. Toimenpiteiden määrää haastaa yhä pienentynyt viestinnän ja markkinoinnin budjetti, joka on jäänyt vuonna 2021 tehdyn Vihta-leikkauksen tasolle. Kun samalla ict-kulut ovat kasvaneet muun muassa verkkosivujen tietoturvarapannusten ja teknisen ajantasaisuuden edellyttämien vaatimusten myötä, mahdollisuutta palvelujen ostoon, jota markkinoinnin toimenpiteet edellyttävät esimerkiksi materiaalituotannon ja mainostilan ostamiseksi, on vuosi vuodelta vähemmän.

Talousarvion toteutumisvertailu toimielimittäin

Tarkastuslautakunnan huomioita:

- Elinvoimalautakunnassa sisäisten ja ulkoisten tulojen ja menojen osalta sitovaa tulostavoitetta ei saavutettu
- Muistutamme myös hallintosäännön 38 §:stä, jonka mukaan talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa.
- Samoin muistutamme, että hallintosäännön mukaan määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin

Kunnan vastine:

- Tilikauden taloudelliseen tulostavoitteeseen ei päästy vuonna 2022 varauksiin tehtyjen muutoksien sekä poistoerojen vuoksi. Toimintatuotot alittivat arvioidun 800 000 eurolla.
- Elinvoimalautakunta tiedostaa hallintosäännön 38 §:n mukaisen talousarvion muutosaikataulun ja huomioi sen tulevana vuosina toiminnassaan.

Kunnanhallitus

Tarkastuslautakunnan huomiot

- Kunnan henkilöstövaihtuvuus näkyy täyttölupahakemusten määrässä. Osin täyttöluvut annetaan liian hitaasti tarpeeseen nähden.
- Kuntastrategian valmisteluun käytetään paljon aikaa, niin kuin pitääkin. Strategian toteutumisen seuranta tehdään hyvin vähän.
- Kunnan laajakaistayhteyksien kehittäminen on ollut vireillä pitkään, mutta positiivista lopputulosta ei ole vielä löytynyt. Kuntastrategia edellyttää nopeiden verkkoyhteyksien laajentamista koko kunnan alueella.

Kunnan vastine:

- Vaikka kunta on kokeillut useita eri tapoja valokuituyhteyksien parantamiseksi digitalisaation kehittämiseksi, tavoite on osoittautunut erittäin haastavaksi toteuttaa. Tavoite on siirretty seuraavalle strategiakaudelle.

Sivistyslautakunta / Varhaiskasvatus

Tarkastuslautakunnan huomiot

- Varhaiskasvatuksen erityisopettajien rekrytointi on edelleen haastavaa. Tulee pohtia keinoja rekrytoinneissa onnistumisen tueksi ja ottaa ne käyttöön jo rekrytointi-ilmoituksissa.
- Ennaltaehkäisevään työhön on yritetty panostaa: Varhaiskasvatuksen erityisopettajat, jotka ovat saaneet Nepsy-ohjaajan koulutuksen, toteuttavat vuoden 2023 alussa ryhmämuotoista toimintaa neuropsykiatriseen oireiluun liittyen.
  - Nepsykoulutusta tulisi mahdollisuuksien mukaan laajentaa koko henkilökunnalle, jotta oireilu voitaisiin aidosti havaita ajoissa ja lapset päästä tarvitsemansa avun ja tuen piiriin.
  - Lisäksi operatiivisessa toiminnassa painopiste vaikuttaa olevan selviytymisessä, ongelmien ehkäisemisen sijaan. Ongelmien ehkäisyn keinoja tulee pohtia ja järjestää oppilaille ja henkilökunnalle tarvittava tuki ja osaaminen.

Kunnan vastine:

- Kelpoisten varhaiskasvatuksen erityisopettajien rekrytointi on haasteellista saatavuusongelmista johtuen. Saatavuutta parannetaan edelleen tukemalla henkilöstön jatkokoulutautumista. Rekrytoinnissa tullaan kartoittamaan kohderyhmän parhaiten tavoittamat viestintäkanavat nykyisin käytössä olevien lisäksi. Sopivia hakijoita kontaktoidaan myös olemassa olevia verkostoja hyödyntäen sekä oppilaitoksia ja alan tapahtumia hyväksi käyttäen. Työnhakuilmoituksissa kiinnitetään tarkemmin huomiota ilmoituksen houkuttelevaan sisältöön. Vihdin varhaiskasvatuksessa on aloittanut 1.8.2023 kelpoisuusehdot täyttävä varhaiskasvatuksen erityisasiantuntija.
- Koulutustarpeita kartoitetaan säännöllisesti yhteistyössä varhaiskasvatuksen johtajien kanssa, jonka pohjalta koulutukset suunnitellaan ja kohdennetaan henkilöstölle. Tähän sisältyy myös Nepsykoulutuksen laajentamisen tarpeen kartoitus.
- Kunnan keväällä 2022 hyväksytyssä strategiassa henkilöstötyön painopisteeksi on nostettu työhyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden edistäminen, johon strategiassa on esitetty useita toimenpiteitä, mm. työturvallisuuteen, johtamiseen, koulutukseen ja perehdytykseen liittyen. Erityisvarhaiskasvatuksen tueksi on perustettu varhaiskasvatuksen erityisasiantuntijan tehtävä, jonka tarkoituksena on vahvistaa kuntatasoista varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten tuen tarpeiden koordinoitua. Varhaiskasvatuksen koko henkilöstölle on tarjottu Mapa –koulutusta, joka on tarkoitettu työssään haastavia asiakkaita tapaaville.

Sivistyslautakunta / Varhaiskasvatus

Tarkastuslautakunnan huomiot

- Varhaiskasvatuksen ja perhesosiaalityön yhteistyön vahvistaminen, matalan kynnyksen perhetyö on ollut tavoitteena, mutta pandemian vuoksi työ keskeytyi. Pandemian ollessa ohi, tähän tavoitteeseen on syytä palata.
- Asiakastyytyväisyyskyselyt tulee ulottaa palvelujen käyttäjille saakka ja tulee huomioida, että tuotettavien palvelujen laatu on kunnalle vetovoimatekijä.
- Sähköisiä palveluita on kehitetty, mutta niitä on syytä kehittää edelleen.

Kunnan vastine:

- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on aloittanut toimintansa 1.1.2023. Toimintojen järjestäytyminen on käynnissä ja yhteistyön muotoja kartoitetaan.
- Palveluiden käyttäjille suunnatut asiakastyytyväisyyskyselyt toteutetaan Vihdin varhaiskasvatuksessa joka toinen vuosi. Viimeisin on toteutettu keväällä 2023 ja seuraava tullaan toteuttamaan keväällä 2025.
- Sähköisten palveluiden kehittämistyö jatkuu osana kunnan digitaalisten palveluiden kehittämistä

Sivistyslautakunta / Opetus

Kunnan vastine:

Tarkastuslautakunnan huomiot

- Erityisopetukseen liittyvät tavoitteet ovat edelleen kesken. Niitä osin kuin ei ole toisin päätetty tavoitteiden eteen työskentelyä tulee jatkaa.
  - Osana kehitysprosessia on syytä määritellä selkeämmin ja yksityiskohtaisemmin se, että mitä ennaltaehkäisevät toimet konkreettisesti tarkoittavat ja kiinnitettävä huomiota näiden toimien toteutumiseen.
- Hobby Hour- harrastetuntien mahdollistamista kaikille kouluille ja kaikille oppilaille suunnitellaan yhdessä koulujen ja kuljetuspalveluiden kanssa. Vaikka harrastetoimintaan saadaan valtiolta hankerahaa, sen avulla ei pystytä kustantamaan kuljetuksia vaan ne kulut menevät opetuspalveluilta. Hobby Hour- harrastetunnit ovat äärimmäisen tärkeitä lasten terveyskasvatuksen sekä hyvinvoinnin ja kehityksen kannalta.
- Pandemian jälkihoitoa tehdään edelleen mm. opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämien erityisavustusten turvin. Hankeavustuksilla on opetukseen palkattu lisää koulukäynnin ohjaajia ja resurssiopettajia sekä annettu lisää tunteja erityisopettajille ja tukiopetukseen. Jälkihoitoon on syytä panostaa jatkossakin.
- Erityisopetuksen kehittäminen on pitkäjänteistä työtä, johon Vihdissä on panostettu tehostamalla yleisen sekä tehostetun tuen toimia koskettamaan koko oppilasjoukon opettamista ja järjestämällä erityisen tuen oppilaiden opetus saman koulujärjestelmän sisällä lähikouluperiaatteen mukaisesti. Vahvan tuen tarpeen ennaltaehkäiseviä toimia on kehitetty ja konkretisoitu mm. koko Länsi-Uuttamaata koskevan KouluKunnossa -hankkeen puitteissa kevästä 2021 lähtien mm. kehittämällä kouluun kiinnittymisen tukemisen ja tunnetaitokasvatuksen menetelmiä ja tuomalla ne helposti opettajien saataville sekä kunnan palkkaamien kouluvalmentajien työn kautta. Myös korjaavat toimet, kuten K-0 –toiminta (jonka avulla puututaan pitkittyneisiin ja haastaviin koulukiusaamistapauksiin) ja Someturva ovat merkittävästi ennaltaehkäiseviä turvallisuudentunteen lisääntymisen kautta. Toteutumisen seurantaan kiinnitetään erityistä huomiota tilastojen, kyselyjen ja itsearvioinnin kautta.
- Hobby Hour –harrastetuntien tavoitteena on tukea lasten ja nuorten hyvinvointia mahdollistamalla jokaiselle lapselle/nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Toimintaa järjestetään kaikilla kunnan peruskouluilla. Nykyisten resurssien puitteissa koulukuljetusten järjestäminen harrastustuntien jälkeen kaikissa Vihdin kouluissa ei ole mahdollista, vaan toiminnan laajentaminen edellyttää kunnalta lisäresursseja sekä kuljetusten järjestämiseen että työn organisoimiseen. Uusi joukkoliikenteen järjestämistapa on suunniteltu alkavaksi 2024 kesäkuussa ELY -vetoisena, jonka vaikutuksia on tässä vaiheessa vaikea arvioida. Kustannusvaikutuksia kartoitetaan ja toiminnan laajentamisen mahdollisuuksia lukuvuoden 2024-2025 alusta lukien selvitetään.
- Pandemian jälkihoitoon on edelleen varauduttava riittävin resurssein. Pandemiolla on ollut tutkimusten mukaan laaja-alaisia vaikutuksia hyvinvointiin.

Sivistyslautakunta / Opiskeluhoolto

Tarkastuslautakunnan huomiot

- Opiskeluhoollon osalta oppilaiden osallisuuden ja hyvinvoinnin seuraaminen yhteisöllisen opiskeluhoollon keinoin ei ole ollut mahdollista siten kuin oli suunniteltu, johtuen edelleen Covid19 –pandemiasta. Asiaan tulee kiinnittää erityistä huomiota edelleen.
- Vuoden 2022 osalta toimintakate jäi edelleen jonkin verran tavoitteesta (toteutumaprosentti 79 %). Opiskeluhoollolle 7.10.2021 myönnettyä erityisavustusta 55 700 (omavastuu 30 %) ei ehditty käyttämään vuoden 2022 aikana, koska täyttölupa uusiin vakansseihin saatiin vasta 3/2022 alkaen. Erityisavustusta ei voitu siirtää vuodelle 2023, koska opiskeluhoolto siirtyi 1/2023 alkaen hyvinvointialueen järjestettäväksi.
- Kunnassakin tulee edelleen kiinnittää erityistä huomiota siihen, että opiskeluhoolto toimii ja oppilaat saavat riittävän ja tarvitsemansa tuen, yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Kunnan vastine:

- Yhteisöllisyys ja tunnetaidot on valittu lukuvuoden 2023-2024 opiskeluhoollon yhteiseksi teemaksi Vihdin kouluissa. Oppilaiden osallisuuden ja hyvinvoinnin tukeminen ja niiden systemaattinen seuraaminen havainnoimalla ja erilaisia kyselyjä hyödyntäen on tärkeää.
- Avustusten osalta pyritään mahdollisimman hyvään ennakkointiin siltä osin, kuin se on olemassa olevan tiedon varassa mahdollista.
- Hyvinvointialueen palveluiden uudelleenorganisointi ja toiminnan vakiinnuttaminen ovat kesken. Opiskeluhoollon palveluiden jatkuvuus on pyritty turvaamaan ja palvelut järjestämään mahdollisimman sujuvasti muutoksista riippumatta. Opiskeluhoollon psykologipalveluiden saatavuudessa on haasteita koko hyvinvointialueella. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on parhaillaan valmisteilla alueellinen opiskeluhoollon suunnitelma, jossa kuvataan mm. opiskeluhooltopalveluiden keskeisiä periaatteita ja resursointia. Samanaikaisesti Vihdissä päivitetään opiskeluhoollon kuntatasoista suunnitelmaa. Hyvin toimivat sisote -yhdyspinnat ovat yhteinen tavoite.

Sivistyslautakunta

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Henkilökunnan työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen on edelleen kiinnitettävä huomiota seuraamalla uupumisen ja poissaolojen yleisimpiä syitä ja lähestymällä näitä asioita ratkaisukeskeisesti, yhteistyössä henkilökunnan kanssa.
- Työturvallisuusilmoitusten määrä on edelleen kasvanut, erityisesti varhaiskasvatuksessa ja opetustoimessa. Ilmoitusten taustasyyt on tutkittava huolellisesti sekä pohdittava konkreettisia keinoja ja toimia tilanteen parantamiseksi.
- Työturvallisuusilmoituksissa tulisi raportoida erikseen tapaturmat (esim. liukastumiset) ja työssä kohdatut väkivaltatilanteet.
- Tarvittaessa on pyrittävä järjestämään koulutusta ja pohdittava soveltuvia lisäapukeinoja esim. tehostetun tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten kanssa pärjäämiseksi, arkipäiväisessä työssä.
- Operatiivisessa toiminnassa painopiste vaikuttaa olevan päivittäisessä selviytymisessä, ongelmien ehkäisemisen ja varhaisen puuttumisen sijaan. Ongelmien ennaltaehkäisyn keinoja tulee pohtia ja järjestää sekä lapsille että henkilökunnalle tarvittava tuki ja osaaminen.
- Tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien lasten/nuorten ja perheiden asianmukainen tuensaanti on edelleen varmistettava sekä varhaiskasvatuksessa että kouluissa ja myös sosiaalihuollon perhetyössä.

Kunnan vastine:

- Henkilöstön työhyvinvointiin ja jaksamiseen on kiinnitettävä huomiota ja pohtia yhdessä keinoja tilanteen parantamiseksi, kuten tarkastuslautakunta esittää. Sekä perusopetuksessa että varhaiskasvatuksessa on järjestetty koulutusta ratkaisukeskeisistä menetelmistä. Lisäksi varhaiskasvatuksessa on kiinnitetty erityistä huomiota työntekijöiden perehdyttämiseen luomalla koko varhaiskasvatukseen yhtenäinen malli.
- Esimiehet käyvät työturvallisuusilmoitukset säännöllisesti lävitse ja niiden pohjalta suunnitellaan konkreettisia toimenpiteitä tilanteiden korjaamiseksi. Taustasyihin tullaan kiinnittämään vielä tarkemmin huomiota. Tämä huomioidaan myös raportoinnissa.
- Hankeavustuksilla on järjestetty koulutusta ja opetukseen on saatu palkattua lisää koulukäynnin ohjaajia sekä resurssiopettajia, kuten myös mahdollistettu lisätunteja erityisopettajille ja tukiopetukseen. Erityisen tärkeää on ollut kouluvalmentajien osuus arjen tukijoina. Kouluvalmentajien vakinaistaminen tulisi varmistaa.
- Turvaamalla laadukas perusopetus saadaan parhaiten ennaltaehkäistyä ongelmien syntymistä ja syventymistä. Osaamista vahvistetaan mm. kouluttamalla henkilöstöä. Erilaisia tukimuotoja ja yhteisiä toimintamalleja kehitetään paikallisesti ja yhteistyössä hyvinvointialueen kuntien kesken niin oppilaiden kuin henkilöstön tueksi.

Perusturvakuntayhtymä Karviainen

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Vaikka toiminnot siirtyivät Hyvinvointialueen järjestettäväksi, haasteet ovat silti merkittäviä ja säilyvät ennallaan.
- Viimeisten vuosien aikana Perusturvakuntayhtymä Karviaisessa aloitettiin useita palveluiden laadun, tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamiseen tähtäviä toimenpiteitä. Toimenpiteiden lähtökohtana on ollut varautua toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin lisäämällä palveluiden tuottavuutta, laatua ja vaikuttavuutta. Sosiaali- ja terveydenhuollon keskeinen haaste on ikärakenteen, lainsäädännön ja muun palveluiden kysynnän kasvun aiheuttamaa palveluiden voimakas kustannusten nousu.
- Palveluiden saatavuus on Vihdin kunnassa heikentynyt merkittävästi jo ennen Hyvinvointialueelle siirtymistä.
- Palvelutuotannon tehostamista, toiminnan organisointia ja kehittämistä on jatkettava edelleen siten, että palveluiden saatavuus paranee.
- Covid -19 –pandemian jälkihoitoon ja hoitovelan purkamiseen on syytä edelleen kiinnittää erityistä huomiota.
- Ikärakenteen muutokset on huomioitava kaikessa päätöksenteossa ja varmistettava että kunta täyttää sille asetetut lakisääteiset velvoitteet palvelujen järjestämisessä.

Kunnan vastine:

- Karviaisessa on tehty pitkäjänteistä työtä talouden ja toiminnan kehittämisessä, vuodesta 2019 Karviaisen omistajakuntien sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvu on ollut verrokkikuntia maltillisempaa. Koronapandemia vaikutti toimintaan ja samalla toiminnan kustannuksiin merkittävästi vuonna 2022. Suurimpana toimintaan vaikuttaneena muutoksena vuoteen 2021 verrattuna oli henkilöstön sairauspoissaolojen lisääntyminen, joka vaikeutti palvelutuotantoa etenkin terveystalouksissa.
- Valtio korvasi koronasta aiheutuneita kustannuksia Karviaiselle Väestön ikääntymisen vaikutukset Karviaisen sosiaali- ja terveystalouksien kysyntään ovat olleet merkittävät, joka koronapandemian ohelle ovat lisänneet hoitovelkaa perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa. Lisäksi sosiaalipalveluiden kysyntä on kasvanut kaikilla sosiaalityön sektoreille. Kuntien keinot vaikuttavat sosiaali- ja terveystalouksien järjestämiseen ovat heikot, kun järjestämisvastuu on siirtynyt hyvinvointialueille.

Hyvinvointilautakunta

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja sen tavoitteet ovat oikein hyvät. Seuranta tietenkin auttaa suunnitelman ja tavoitteiden eteenpäin viemisessä.
- Kulttuurisuunnitelman mukaan kulttuurin tarjonnan tulisi olla kaikkia ikäluokkia ja intressiryhmiä tavoittava. Tulisi kannustaa kuntalaisia ideoimaan kulttuuritapahtumia.
- Museon valmistuminen on hieno asia ja kannustaa toivottavasti kuntalaisia Vihdin historian tuntemiseen.

Kunnan vastine:

- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma tullaan päivittämään syksyn 2023 aikana ja erityistä huomiota kiinnitetään asetettujen tavoitteiden seurattavuuteen (mittarit). Päivittäminen on asetettu lapset ja nuoret – ikäkausiryhmän tehtäväksi. Lapset ja nuoret – ikäkausiryhmä on tuottanut myös vuoden 2022 hyvinvointiraportin sisällön lasten ja nuorten osalta ja siihen kuuluu esihenkilöitä ja asiantuntijoita sekä Vihdin kunnasta että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelta.
- Vihdin kunnan kulttuurikasvatussuunnitelma tukee lasten ja nuorten oikeutta taiteen ja kulttuurin kokemiseen. Kulttuurikasvatussuunnitelma tavoittaa varhaiskasvatuksen- ja perusopetuksen oppilaat. Lisäresursseilla kulttuurikasvatussuunnitelmaa on mahdollisuus kehittää tulevaisuudessa kattamaan muitakin ikäluokkia. Kuntalaisten osallistaminen kulttuuritoiminnan kehittämisessä on osa Vihdin kunnan kulttuuritoimen tavoitteita.
- Vihdin museo avautui asiakkaille toukokuussa ja museotoiminnan kehittäminen jatkuu. Esimerkiksi ryhmä- ja koululaiskäyntien määrän odotetaan nousevan.

Elinvoimalautakunta

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Microsoftin tonttikauppa oli todella merkittävä ja lopullisesti toteutuessaan tulee olemaan todellinen piristysruiske kunnalle – kiitos kaikille prosessiin osallistuneille ja sen maaliin vieneille!
- Vihdin kannalta keskeiset väylähankkeet VT25 ja VT2 ovat valtion ohjauksessa, mutta niihin vaikuttaminen on kriittisen tärkeää kunnan tulevaisuuden kannalta – harvaa kuntaa halkoo kaksi niin merkittävää ja voimakasta kehitystä vaativaa väylää
- Sama koskee myös kevyenliikenteen väylien kehittämistä – kun niiden tavoitteet ovat korkealla kunnan strategiassa, ei voida mennä Väyläviraston selän taakse (vrt. vastine vuoden 2021 tarkastuskertomukseen), vaan on löydettävä keinot kevyenliikenteen väylien edistämiseen, tilanne ja edistyminen ovat huonolla tasolla
- Lentokentän kaavan N199:n valmistelu oli poikkeuksellinen, kun yleisölle tuotiin kaksi toisistaan merkittävästi poikkeavaa luonnosta. Palautetta saatiin runsaasti ja valmistuneen kaavaehdotuksen perusteella siihen on myös reagoitu oikein. Prosessi herättää kuitenkin myös kysymyksiä: miten, mikä taho ja miksi kavasuunnittelijaa on ohjattu, kun tuodaan esille vaihtoehto, joka saa käytännössä täystyrmäyksen kuntalaisilta? Miten voidaan tehdä radikaali ja monelta osin toteuttamiskelvoton luonnos käymättä maastossa, joka on vihtiläisille erittäin merkittävä ulkoilualue?
- Liikuntasuunnitelman konkretisoitumista tulee edistää kaikin tavoin. Erilaiset liikuntatempaukset ovat hyviä. Huomiota tulee kiinnittää myös liikuntakasvatukseen varsinkin nuorten kohdalla ja saada myös aikuiset paremmin liikkumaan.

Kunnan vastine:

- Väylähankkeissa käydään jatkuu vuoropuhelua ELY-keskuksen kanssa. Väylähankkeet ovat hyvin kalliita ja pyrkimyksenä niissä on pitää valtion rahoitusosuus merkittävänä.
- Kevyen liikenteen väylien rakentamista käynnistetään syksyllä 2023. Etelä-Nummelan koulukeskuksen ympäröivät kevyenliikenteen väylät ovat kiireellisyysjärjestyksessä ensimmäisenä. ELY-keskukselle on tehty aloite yhteissuunnitteluhankkeesta kevyenliikenteenväylä Etelä-Nummelan työpaikka-alueelta Kirkkonummen rajalle.
- Lentokentän asemakaavan muutostyö tiedostettiin jo etukäteen hankkeeksi, joka tulee herättämään paljon mielenkiintoa kuntalaisten keskuudessa. Lentokenttä on sijaintinsa, historiansa ja monien käyttötarkoitustensa vuoksi alue, jonka kehittämiseen on monenlaisia – välillä vastakkaisiakin – toiveita. Näin ollen valmisteluvaiheessa päädyttiin tuomaan nähtäville 2 vaihtoehtoa, jotka kuvasivat ikään kuin kehittämisintressien ääripäitä, jotta keskustelua kehittämisvaihtoehdoista pystyttäisiin käymään riittävän laajasti. Kahden vaihtoehdon nähtävillä olo poiki hyvän määrän mielipiteitä, joiden pohjalta kaavaehdotus pystyttiin laatimaan kuullen ja huomoiden osallisten näkemyksiä.
- Liikkuamisohjelman valmistuminen ajoittui alkuvuoteen 2023 ja toimenpiteiden jalkauttaminen käynnistyi tämän jälkeen. Vuonna 2022 on kuitenkin tehty alustavat valmistelut sekä suunnitelmat, miten lisätä tietoutta liikkuamisen tärkeydestä varsinkin lapsilla ja nuorilla. Liikuntakasvatusta tulee tehdä laajassa poikkihallinnollisessa yhteistyössä, onnistumiseen tarvitaan koko organisaation tuki.

Ympäristölautakunta

Tarkastuslautakunnan huomiot

- Ympäristöpäällikkö on laatinut monia hyviä ohjeita, mm. maalämpöohje, työmaavesiohje jne.
- Ympäristövalvonnassa henkilöstömäärän osalta tilanne hyvä.
- Ympäristölautakunta suorittanut perustehtäviään hyvin ja usein vielä huomioiden inhimilliset tekijät, esimerkkinä päätökset vesi- ja viemäriverkoston liittymisen vapautushakemuksissa.

Kunnan vastine:

- Ympäristövalvonta laati vuoden 2022 aikana viisi ohjeistusta; Hevostalli- romuauto-, työmaavesi- maalämpö- ja öljysäiliöohjeet.
- Ympäristövalvonnassa toimii ympäristöpäällikön lisäksi neljä ympäristötarkastajaa, joista yhden työsuhde on määräaikainen vuoden 2023 loppuun. Määräaikaisen työsuhteen jatkaminen/vakinaistaminen varmistaisi palvelun ympäristövalvonnan palvelun laadun ja ketteryyden myös tulevaisuudessa. Lisäksi ympäristövalvonnassa toimii ilmastokoordinaattori, toimien puoliksi Vihdin ja puoliksi Kirkkonummen alueella.
- Vuonna 2022 työt keskittyivät enemmän lupa-asioiden ja päätösten hoitamiseen. Vuonna 2023 myös luonnonmonimuotoisuus- ja ilmastoasioita on edistetty aktiivisesti.

Arviointikertomusten vastineet

- Vihdin kunnanvaltuusto hyväksyi 26.9.2022 kokouksessaan tarkastuslautakunnan edelliseen arviointikertomukseen tehdyt vastineet. Vastaukset oli laadittu huolellisesti ja tarkastuslautakunta kiittää saaduista vastineista.
- Tarkastuslautakunta velvoittaa kunnanhallituksen pyytämään lautakunnilta selvitykset ja kuvaukset toimenpiteistä, joihin on ryhdytty tai on ryhdyttävä tässä arviointikertomuksessa esitettyjen havaintojen johdosta sekä toimittamaan selvitykset ja kuvaukset kunnanvaltuustolle ja tarkastuslautakunnalle tiedoksi viimeistään syyskuun 2023 loppuun mennessä.